Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista nro 10

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 17.11.2026 16:00 -

Paikka Fellmannnia, kokoustila Kartano (2. krs), os. Kirkkokatu 27

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	. .	puheenjohtaja	
	Sairomaa Tomi	varapuheenjohtaja	
	Ruuska Milla	jäsen	
	Säteri Sanna	jäsen	
	Niinistö Sari	jäsen	
	Rive Sami	jäsen	
	Salakka Helena	jäsen	
	Korhonen Seppo	jäsen	
	Pikkarainen Harri	jäsen	
	Elomaa Ville-Veikko	jäsen	
	Arvaja Pertti	jäsen	
	Laavi Elina	elinvoimajohtaja, esittelijä	
	Eskonsipo-Bradshaw Henna	kaupunkikulttuurijohtaja	
	Tuominen Taisto	työllisyysjohtaja	asiantuntijaesittely klo 16.00-16.15/144 §
	Särkijärvi Johanna	vs. kasvupalvelujohtaja	asiantuntijaesittely klo 16.30-16.45/Omistajastrategia BusinessLahti
	Häkkinen Ida	nuorisovaltuuston edustaja	
	Takala Terhi	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	
	Määttä Inkeri	tapahtuma- ja kulttuuriasioiden päällikkö	asiantuntijaesittely klo 16.15-16.30/Joulutori

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto

Lahti 12.11.2026

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
134	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
135	Pöytäkirjan tarkastajat	5
136	Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan kokous- ja seminaariaikataulu 2027	6
137	Henkilöstön edustaja ja varaedustaja elinvoima- ja hyvinvointilautakunnassa vuonna 2027	8
138	Elinvoiman palvelualueen seurantaraportti 1.1.-30.9.2026	10
139	Lukuvuoden 2027-2028 työ- ja lomapäivät, lukiokoulutus	12
140	Oikaisuvaatimus työllisyysjohtajan päätöksestä 6.8.2026 § 11	14
141	Senioreiden digilukutaidon kehittämistoiminnan jatkaminen	20
142	Osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosiavustuksen käyttöajan jatkaminen	25
143	Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan lausunto Kisapuiston asemakaavan luonnoksesta	27
144	Nuorisotyöttömyyden kaupunginosapilotti	30
145	Valtuustoaloite: IPS-työhönvalmennusmallin käyttöönotto Lahden kaupungin työllisyyspalveluissa	36
146	Liikkumisohjelma	47
147	Elinvoiman palvelualueelta palkittavat lahtelaiset teot 2026	50
148	Tiedoksi merkittävät asiat	53
149	Muut asiat	55

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

134
Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

135

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan jäsenet Sanna Säteri ja Sari Niinistö.

136
Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan kokous- ja seminaariaikataulu 2027

4436/00.01.02.05/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta lautakunta päättää, että lautakunnan vuoden 2027 kokoukset pidetään 16.2., 16.3., 20.4., 11.5., 8.6., 17.8., 7.9., 5.10., 23.11. ja 14.12.2027 klo 16.00 alkaen.

Samalla lautakunta päättää pitää talousarvion kehysseminaarin 1.6., talousarvioseminaarin 31.8. ja käyttösuunnitelmaseminaarin 7.12.2027.

Perusteluosa

Hallintosäännön 10 § mukaan toimielin päättää kokouksensa ajankohdasta ja paikasta.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä. Puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen, mikäli kokouksen pitäminen ei ole

aiheellista käsiteltävien asioiden vähäisen määrän tai muun perustellun syyn vuoksi. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan kokouspäivät ovat pääsääntöisesti tiistaisin ja kokoukset alkavat klo 16.00.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: jäsenet ja varajäsenet, tiedoksi ao. palvelualue, intra, internet

137
Henkilöstön edustaja ja varaedustaja elinvoima- ja hyvinvointilautakunnassa vuonna 2027

6022/00.00.01.10/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinvoimajohtaja Elina Laavi, p. 040 708 2121

valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää myöntää henkilöstön edustajalle läsnäolo- ja puheoikeuden lautakunnan kokouksissa, joissa käsitellään talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä muissa henkilöstöä merkittävästi koskettavissa asioissa vuonna 2027.

Lautakunta merkitsee tiedoksi, että henkilöstön edustajana lautakunnassa vuonna 2027 toimii Liisa Vehviläinen, JUKO ry, ja varalla Heidi Erkkilä-Kaarla, SuPer ry.

Perusteluosa

Hallintosäännön 17 § sisältää maininnan niistä henkilöistä, joilla on toimielinten kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus toimielinten jäsenten lisäksi. Muiden kuin edellä mainittujen läsnäolosta ja puheoikeudesta kaupungin toimielimissä päättää

asianomainen toimielin.

Henkilöstöjärjestöt ovat 29.10.2026 ilmoittaneet henkilöstön edustajaksi elinvoima- ja hyvinvointilautakuntaan vuonna 2027 varsinaisena edustajana Liisa Vehviläinen, JUKO ry, ja varalla Heidi Erkkilä-Kaarla, SuPer ry.

Esityksen mukaan edustajalla olisi puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa pois lukien lautakunnan salaiset asiat.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Ao. henkilöt, ao. palveluyksiköt, Provincia Oy

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista nro 10

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

138
Elinvoiman palvelualueen seurantaraportti 1.1.-30.9.2026

445/02.00.01.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinvoimajohtaja Elina Laavi, p. 040 708 2121

kasvupalvelujohtaja Johanna Särkijärvi, p. 044 482 0008

työllisyysjohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

kaupunkikulttuurijohtaja Henna Eskonsipo-Bradshaw, p. 044 482 0838

controller Maija Laine, p. 044 716 1433

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi elinvoiman palvelualueen seurantaraportin 1.1.-30.9.2026.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on 16.12.2025 § 382 hyväksynyt vuoden 2026 talousarvion toimeenpano-ohjeet. Ohjeissa edellytetään, että palvelualue raportoi neljännesvuosittain toimielimelle sen alaisten yksiköiden talouden ja toiminnan toteumasta ja ennusteesta.

Elinvoiman palvelualueen talouden ja toiminnan seurantaraportti tammi-syyskuulta on esitetty liitteessä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

Numero	Otsikko
1	Elinvoiman palvelualueen seurantaraportti 1.1.-30.9.2026

139
Lukuvuoden 2027-2028 työ- ja lomapäivät, lukiokoulutus

5915/12.00.01.02/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

osaamisjohtaja, johtava rehtori Jyrki Rosti, p. 050 559 7840

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää lukiokoulutuksen lukuvuoden 2027-2028 työ- ja lomapäivät seuraavasti:

Lukuvuosi alkaa ke 11.8.2027

Syysloma vk 43 (25.-31.10.)

Joululoma la 18.12.2027 - su 2.1.2028 (lukukauden viimeinen työpäivä perjantai 17.12.)

Vapaapäivä pe 7.1.2028

Talviloma vk 9 (28.2. - 5.3.)

Lukuvuosi päättyy la 3.6.2028

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan lautakunta päättää lukuvuoden työ- ja loma-ajoista.

Lukioasetuksen mukaan koulu alkaa elokuussa ja päättyy viikon 22 viimeisenä arkipäivänä. Työpäiviä on lukuvuodessa 190.

Lukuvuoden työ- ja loma-ajat on käsitelty lukiokoulutuksen johtotiimissä sekä lukioyksiköissä ja toisen asteen kehittämistyöryhmässä.

Lukiokoulutuksen lukuvuoden 2027-2028 työ- ja lomapäivät noudattavat perusopetuksen työ- ja lomapäiviä poikkeuksina lukuvuoden aloitus elokuussa päivää aikaisemmin ja vapaapäivä 7.1.2028.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Lahden kaupungin peruskoulut ja lukiot, Lahden yhteiskoulu, Lahden Rudolf Steiner -koulu, Lahden seudun kristillinen koulu, ympäristökuntien koulu-/sivistystoimistot, Provincia Oy, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy, Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy, Koulutuskeskus Salpaus, kouluterveydenhuolto ja hammashoito, Lahden nuorisovaltuusto, Lahden seurakuntayhtymä

140
Oikaisuvaatimus työllisyysjohtajan päätöksestä 6.8.2026 § 11

665/01.02.00.05/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

työllisyysjohtaja Taisto Tuominen, p 044 482 6976

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta hylkää työllisyysjohtajan viranhaltijapäätöksestä 6.8.2026 (§ 11/2026) tehdyn oikaisuvaatimuksen koskien henkilökohtaisen lisän myöntämistä.

Perusteluosa

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii työllisyysjohtajan päätöksen 6.8.2026 (§ 11/2026) oikaisemista. Hän katsoo, ettei henkilökohtaisten lisien myöntämisen yhteydessä ole tehty KVTES:n II luvun 13 §:n ja Lahden kaupungin arviointijärjestelmän mukaista työsuorituksen arviointia ja että päätös on siten tehty virheellisessä järjestyksessä ja työehtosopimuksen vastaisesti.

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että hänelle ja muille halukkaille tehdään henkilökohtaisen työsuorituksen arviointi takautuvasti ja että henkilökohtaiset lisät myönnetään arvioinnin perusteella takautuvasti 1.6.2026 lukien. Lisäksi hän arvostelee arvioinnin valmistelua, lähiesihenkilöiden osallistumista ja henkilökohtaisen lisän saaneiden valintaa.

Oikaisuvaatimuksen tutkiminen

Oikaisuvaatimuksen tekijä on ilmoittanut, ettei hänelle ole annettu päätöstä henkilökohtaisesti tiedoksi. Pelkkä päätöksen julkaiseminen kaupungin asianhallintajärjestelmässä ei sellaisenaan osoita, että asianosainen olisi saanut päätöksen muutoksenhakuohjeineen tiedoksi siten, että oikaisuvaatimusaika olisi alkanut.

Koska päätöstä ei ole annettu oikaisuvaatimuksen tekijälle todisteellisesti tai muutoin tiedoksi, oikaisuvaatimus tutkitaan.

Henkilökohtaisen lisän perusteet

Henkilökohtainen lisä on osa palkkausjärjestelmää ja sen myöntäminen perustuu henkilökohtaisen työsuorituksen arviointiin. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa hyvät ja erinomaiset työsuoritukset ja palkita niistä henkilökohtaisella lisällä.

Lahden kaupungin arviointijärjestelmän mukaan työsuoritusta arvioidaan kokonaisuutena seuraavien neljän arviointiperusteen avulla: ammatinhallinta, tuloksellisuus, yhteistyökyky ja kehityskykyisyys. Arviointitekijöitä voidaan painottaa työtehtävän, asetettujen tavoitteiden ja työssä onnistumisen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Henkilökohtaisten lisien myöntäminen ei perustu työntekijöiden keskinäiseen paremmuusjärjestykseen yksittäisen tunnusluvun tai suoritemäärän perusteella. Arvioinnissa voidaan hyödyntää esimerkiksi työn tuloksia, asiakaspalautteita sekä esihenkilöiden jatkuvassa vuorovaikutuksessa ja päivittäisessä johtamisessa tekemiä

havaintoja. Arvioinnin kohteena on työntekijän työsuoritus hänen omassa tehtävässään, ei työntekijän henkilökohtaiset ominaisuudet.

Henkilökohtaisen lisän myöntäminen edellyttää arvioinnin perusteella tehtävää kokonaisharkintaa. Se, että työntekijä suoriutuu tehtävistään hyvin tai täyttää arvioinnissa käytettäviä kriteerejä, ei sellaisenaan synnytä ehdotonta oikeutta henkilökohtaiseen lisään. Työnantajan käytettävissä oleva määräraha on rajallinen, minkä vuoksi henkilökohtainen lisä voidaan myöntää vain osalle niistä henkilöistä, joiden työsuoritus sinänsä täyttäisi palkitsemisen edellytyksiä.

Työsuorituksen arvioinnin toteuttamien

Työnantaja on ennen henkilökohtaisia lisiä koskevan päätöksen tekemistä toteuttanut työsuorituksen arvioinnin Lahden kaupungin käytössä olevan arviointijärjestelmän mukaisesti. Arvioinnissa on tarkasteltu työntekijöiden työsuoritusta kokonaisuutena ammatinhallinnan, tuloksellisuuden, yhteistyökyvyn ja kehityskykyisyyden näkökulmista. Arviointi on perustunut esihenkilöiden ja johdon käytettävissä olleeseen tietoon työntekijöiden tehtävistä, suoriutumisesta ja työn tuloksista.

Lahden kaupungin uudistetussa toimintamallissa esihenkilö vastaa työsuorituksen kokonaisvaltaisesta arvioinnista sekä henkilökohtaista lisää koskevan esityksen valmistelusta. Vapautuneiden henkilökohtaisten lisien määrä selvitetään kerran vuodessa, minkä jälkeen palvelualueet koordinoivat lisien kohdentamisen.

Arvioinnin pätevyys ei oikaisuvaatimuksessa esitetystä poiketen edellytä sitä, että työntekijä täyttää itsearvioinnin, arviointi tehdään juuri kehityskeskustelun yhteydessä tai että jokainen työntekijää ohjaava esihenkilö osallistuu arviointiin. Arvioinnin tulee kuitenkin perustua riittävään ja asianmukaiseen tietoon työntekijän tosiasiallisesta työsuorituksesta.

Oikaisuvaatimuksessa esitetty väite siitä, ettei työnantajalla olisi ollut käytössä arviointijärjestelmää, ei pidä paikkaansa. Arvioinnin perusteet, arviointiprosessi ja arviointiin liittyvä materiaali ovat henkilöstön saatavilla kaupungin intranetissä. Intrassa on lisäksi käytettävissä henkilökohtaiseen työsuorituksen arviointiin tarkoitettu lomake.

Se, ettei oikaisuvaatimuksen tekijän kanssa ole ennen päätöksentekoa täytetty erillistä arviointilomaketta, ei siten yksin osoita, ettei hänen työsuoritustaan olisi arvioitu.

Tasapuolinen kohtelu

Viranhaltijoita ja työntekijöitä on kohdeltava tasapuolisesti, jollei erilaiselle kohtelulle ole tehtävistä tai asemasta johtuvaa hyväksyttävää perustetta. Henkilökohtaisissa lisissä tasapuolisuus ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kaikille hyvän työsuorituksen saavuttaville olisi myönnettävä samansuuruinen lisä.

Tasapuolisuus edellyttää, että vertailukelpoisiin työntekijöihin sovelletaan samoja arviointiperusteita ja että ratkaisu perustuu työn kannalta hyväksyttäviin seikkoihin. Arviointi tehdään suhteessa kunkin henkilön omiin tehtäviin ja niissä suoriutumiseen.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt näkemykset henkilökohtaisen lisän saaneiden työntekijöiden suoriutumisesta perustuvat oikaisuvaatimuksen tekijän omiin arvioihin. Ne eivät osoita, että työnantajan käyttämä arviointi olisi perustunut epäasiallisiin perusteisiin tai että oikaisuvaatimuksen tekijää olisi kohdeltu muihin vertailukelpoisessa asemassa oleviin henkilöihin nähden syrjivästi tai muutoin epätasapuolisesti.

Myöskään työtovereiden käsitykset siitä, kenelle henkilökohtainen lisä olisi tullut myöntää, eivät korvaa työnantajan toimivaltaan kuuluvaa työsuorituksen arviointia.

Oikeus saada tieto omasta arvioinnista

KVTES:n mukaan työntekijälle on pyydettäessä ilmoitettava häntä koskevan henkilökohtaisen lisän maksamisen perustelut. Tiedon antaminen oikaisuvaatimuksen tekijän omaa työsuoritusta koskevasta arvioinnista ja sen perusteista voidaan toteuttaa erillään oikaisuvaatimuksen ratkaisemisesta. Muiden työntekijöiden työsuorituksen arvioinneista oikaisuvaatimuksen tekijällä ei ole oikeutta saada tietoja.

Takautuvaa henkilökohtaista lisää koskeva vaatimus

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt sellaista selvitystä, jonka perusteella hänellä olisi ollut 1.6.2026 lukien ehdoton oikeus henkilökohtaiseen lisään.

Henkilökohtaisen lisän myöntäminen edellyttää työnantajan suorittamaa kokonaisarviointia, käytettävissä olevaa määrärahaa ja toimivaltaisen viranhaltijan päätöstä. Oikaisuvaatimuksen tekijän oma arvio työsuorituksestaan, VIRTA-järjestelmän suoritetiedot tai työtovereiden esittämät näkemykset eivät yksin osoita oikeutta henkilökohtaiseen lisään.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole myöskään osoitettu, että päätös olisi perustunut syrjivään tai muutoin epäasialliseen perusteeseen taikka että toimivaltainen viranhaltija olisi ylittänyt harkintavaltansa.

Johtopäätös

Työsuorituksen arvioinnissa on käytetty Lahden kaupungin henkilökohtaisen lisän arviointiperusteita, ja henkilökohtaisten lisien kohdentaminen on perustunut esihenkilöiden tekemään kokonaisarviointiin sekä käytettävissä olleeseen määrärahaan.

Päätöksen ei ole osoitettu syntyneen virheellisessä järjestyksessä, perustuneen epäasiallisiin perusteisiin tai olevan KVTES:n taikka tasapuolisen kohtelun vaatimuksen vastainen tai olevan muutoin lainvastainen.

Oikaisuvaatimus on tämän vuoksi hylättävä.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Tiedoksi: oikaisuvaatimuksen tekijä, työllisyysjohtaja

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

141
Senioreiden digilukutaidon kehittämistoiminnan jatkaminen

2211/02.05.00.01/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija, Pia Haverinen, p. 050 398 7621

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää

1) jatkaa senioreiden digilukutaidon kehittämistoimintaa kilpailutettuna ostopalveluna sopimuskaudella 16.6.2027–15.6.2028 siten, että hankintaan sisällytetään mahdollisuus kahteen yhden vuoden optiokauteen 16.6.2028–15.6.2029 ja 16.6.2029–15.6.2030;

2) kohdentaa hankinnan kustannusten kattamiseen jäämistövaroja enintään 150 000 euroa sopimusvuodessa ilman arvonlisäveroa ja koko sopimusajalle mahdolliset optiokaudet mukaan lukien yhteensä enintään 450 000 euroa ilman arvonlisäveroa.

Perusteluosa

Toiminnan tausta ja hankinnan tarve

Senioreiden digilukutaidon kehittäminen Lahden alueella -toiminta on ollut käynnissä Lahdessa vuodesta 2018. Toiminta on kilpailutettu ja sopimuskautta on jatkettu

aiempien päätösten mukaisesti (Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 5.6.2018 § 23, 21.11.2018 § 40, 6.11.2019 § 35 ja 26.1.2021 § 7 sekä Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta 25.1.2024 § 4). Nykyinen sopimuskausi päättyy 15.6.2027 (Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta 19.5.2026 § 66). Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen nykyisen sopimuskauden jälkeen edellyttää uuden hankintamenettelyn käynnistämistä hyvissä ajoin ennen sopimuskauden päättymistä.

Toiminnan tavoitteet ja vaikuttavuus

Toiminnan tavoitteena on vahvistaa ikääntyneiden digitaitoja sekä tukea heidän mahdollisuuksiaan asioida, osallistua ja selviytyä arjessa digitaalisten palvelujen lisääntyessä. Toiminnalla edistetään osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Osallistujilta ja yhteistyötahoilta saatu palaute on ollut erittäin myönteistä. Vuonna 2025 toiminnassa kirjattiin noin 12 700 käyntikertaa. Vuoden 2026 tammi-syyskuussa toimintaan osallistui noin 300 uutta kävijää. Luvut kuvaavat toiminnan käyttöä ja uusien osallistujien tavoittamista.

Vuonna 2023 valmistuneessa opinnäytetyössä selvitettiin Digikinkereiden käyttäjien kokemuksia palvelusta. Tulosten mukaan osallistujat kokivat toiminnan tukevan digitaitojen ja arjessa selviytymisen lisäksi sosiaalista, psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä vahvistavan osallisuuden, yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden kokemuksia. (Lähde: Ahti, Ninni. 2023. Senioreiden digilukutaidon kehittäminen Lahden alueella: Digikinkereiden käyttäjien kokemukset palvelun vaikutuksista, toiminnasta sekä kehittämiskohteista. Opinnäytetyö YAMK. LAB-ammattikorkeakoulu)

Lahden kaupungin vanhusneuvosto myönsi toiminnalle vuoden vanhustekopalkinnon vuonna 2023 tunnustuksena ikääntyneiden hyvinvointia, osallisuutta ja digitaitoja edistävästä työstä.

Sopimuskausi, toiminnan seuranta ja rahoitus

Palvelu esitetään hankittavaksi sopimuskaudelle 16.6.2027–15.6.2028. Hankintaan sisällytetään mahdollisuus kahteen yhden vuoden optiokauteen: 16.6.2028–15.6.2029 ja 16.6.2029–15.6.2030.

Kilpailutuksen valmistelusta vastaa osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut -yksikkö. Hankintapäätöksen tekee ja hankintasopimuksen allekirjoittaa palvelualuejohtaja.

Toiminnan ohjauksesta ja seurannasta vastaa ohjausryhmä. Palvelualuejohtaja päättää kummankin optiokauden käyttöönotosta erikseen ohjausryhmän esityksen ja toiminnan seurantatietojen perusteella.

Sopimusvuosina 2024–2027 toiminnan vuosikustannus on ollut 142 550 euroa ilman arvonlisäveroa. Nyt valmisteltavan hankinnan enimmäiskustannukseksi esitetään 150 000 euroa sopimusvuodessa ja mahdolliset optiokaudet mukaan lukien yhteensä 450 000 euroa ilman arvonlisäveroa. Palvelu kilpailutetaan hankintalain liitteen E mukaisena palveluhankintana. Toiminta on rahoitettu jäämistövaroista, joista esitetään katettavaksi myös uuden hankinnan kustannukset. Lahden kaupungin hallintosäännön yhteisten talousasioiden päätösvaltataulukon mukaan elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää jäämistövarojen kohdentamisesta, kun käyttötarkoitukseen kohdennettava määrä ylittää 50 000 euroa.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Arvioinnissa verrataan toiminnan jatkamista kilpailutettuna ostopalveluna tilanteeseen, jossa nykyinen sopimus päättyy eikä uutta hankintaa toteuteta. Jatkaminen tukisi palvelun jatkuvuutta. Ilman uutta hankintaa tämän palvelun hankintameno poistuisi sopimuskauden päätyttyä, mutta osallistujien digituen tarve ei välttämättä vähenisi.

Kuntalaisvaikutukset. Vuonna 2025 Lahden väestöstä 25,9 prosenttia oli täyttänyt 65 vuotta. Koko maassa vastaava osuus oli 23,8 prosenttia. Vuonna 2024 digitaalisten palvelujen käyttöön liittyviä esteitä ja huolia koki 65 vuotta täyttäneistä päijäthämäläisistä 88,2 prosenttia ja 75 vuotta täyttäneistä 93,4 prosenttia (lähde: THL, Sotkanet-tilastotietopalvelu). Toiminnan jatkamisen arvioidaan ehkäisevän digisyrjäytymistä ja vahvistavan ikääntyneiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia käyttää julkisia ja muita arjen palveluja. Lisäksi toiminnan arvioidaan tukevan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

Palvelun suunnittelussa tulee huomioida osallistujien erilaiset tuen tarpeet ja toimipaikkojen saavutettavuus. Ohjauksella vahvistetaan osallistujien omaa osaamista ja valmiuksia turvalliseen digiasiointiin. Toiminnan päättyminen voisi heikentää nykyisten osallistujien tuen jatkuvuutta ja vähentää yhteisöllisiä kohtaamismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutukset. Toiminnan välittömät ympäristövaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Digiasiointi voi vähentää asiointimatkoja, mutta vaikutusten suuruudesta ei ole määrällistä arviota.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset. Toiminta täydentää kaupungin palvelutarjontaa ja tukee hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kilpailutuksen valmistelu, sopimuksen seuranta ja yhteistyön koordinointi edellyttävät kaupungin henkilöstön työpanosta. Hankinnalla ei arvioida olevan vaikutuksia kaupungin henkilöstömäärään tai henkilöstön asemaan. Palveluntuottajan mahdollinen vaihtuminen edellyttää palvelun käynnistämisen, tiedottamisen ja yhteistyökäytäntöjen ennakointia, jotta osallistujien tuki jatkuisi mahdollisimman katkeamattomana. Jos toimintaa ei jatketa, nykyisen palvelun tarjoama yhteisöllinen ja maksuton digituki päättyy.

Taloudelliset vaikutukset. Sopimusvuosina 2024–2027 toiminnan vuosikustannus on ollut 142 550 euroa ilman arvonlisäveroa. Palvelun enimmäishinta on 150 000 euroa

sopimusvuodessa ilman arvonlisäveroa sopimuskaudella 16.6.2027–15.6.2028 sekä mahdollisilla optiokausilla 16.6.2028–15.6.2029 ja 16.6.2029–15.6.2030. Kustannukset katetaan jäämistövaroista. Jäämistövarojen käyttö vähentää kyseisten varojen jäljellä olevaa määrää. Digituki voi vahvistaa itsenäistä asiointia, mutta mahdollisista kaupungille tai muille toimijoille syntyvistä kustannussäästöistä ei ole käytettävissä määrällistä arviota.

Yhteys strategiaan. Toiminta tukee Lahden kaupungin strategian 2035 tavoitteita vahvistaa osallisuutta, vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä ja elämänmittaista oppimista sekä parantaa palvelujen vaikuttavuutta. Ikääntyneiden digitaitojen ja arjen toimintakyvyn vahvistaminen tukee yhdenvertaista osallistumista ja digipalvelujen käyttöä sekä tavoitetta vähentää yksinäisyyttä ja varmistaa, ettei ketään jätetä yksin.

Vaikutusten seuranta. Tarjouspyyntöön ja sopimukseen on perusteltua määritellä palvelun sisältöä, ohjauksen laatua ja raportointia koskevat vaatimukset. Seurannassa voidaan käyttää käyntikertojen määrää, osallistujapalautetta sekä osallistujien omaa arviota digitaitojen ja itsenäisen asioinnin kehittymisestä. Seurantatiedon perusteella arvioidaan tavoitteiden toteutumista ja mahdollisten optiokausien käyttöönoton tarkoituksenmukaisuutta.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Henna Eskonsipo-Bradshaw, Iina Huokonen, Paula Ikonen, Sanna Laitinen, Maikki Suhonen, taloushallinto@lahti.fi, Hankintatoimi

142
Osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosiavustuksen käyttöajan jatkaminen

1300/02.02.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

johtava asiantuntija Pia Haverinen, p. 050 398 7621

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää jatkaa Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry:lle vuodelle 2026 myönnetyn osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosiavustuksen käyttämättä jääneen osuuden käyttöaikaa 31.3.2027 saakka. Avustusta voidaan käyttää avustetun toiminnan henkilöstö-, vuokra-, toiminta- ja hallintokustannuksiin.

Vuonna 2027 käytetty osuus on eriteltävä avustuksen käyttöselvityksessä. Muilta osin vuoden 2026 avustuspäätöksen ehdot säilyvät ennallaan.

Perusteluosa

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta (19.5.2026 § 64) on myöntänyt Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry:lle vuoden 2026 osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosiavustusta 36 500 euroa.

Avustuksella on turvattu Kumppanuustalo Fellmannian kohtaamispaikkatoimintaa sekä PHTalo-verkkopalvelua, joka tarjoaa tietoa yhdistystoiminnasta ja mahdollisuuden osallistua etätapahtumiin.

Yhdistys hakee 10.11.2026 saapuneella hakemuksellaan lupaa käyttää vuoden 2026 avustuksesta arviolta käyttämättä jäävät 13 900 euroa vuoden 2027 alussa henkilöstö-, vuokra-, toiminta- ja hallintokustannuksiin. Hakemusta perustellaan toteutuneilla kustannussäästöillä ja vuoden 2027 rahoituksen epävarmuudella.

Hakemuksen liitteenä olevan tuloslaskelman mukaan avustukseen kohdistettuja kuluja on 31.10.2026 mennessä kirjattu 15 492,61 euroa ja avustusta on jäljellä 21 007,39 euroa. Vuoden lopussa käyttämättä jäävä määrä tarkentuu vuoden 2026 toteutuneiden kulujen perusteella.

Käyttöajan jatkaminen tukee yhdistyksen toiminnan jatkuvuutta vuodenvaihteessa. Kyse ei ole uuden avustuksen myöntämisestä vuodelle 2027.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry, Maikki Suhonen

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

143
Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan lausunto Kisapuiston asemakaavan luonnoksesta

255/10.02.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

liikuntajohtaja Aleksi Nyström, p. 044 483 1794

johtava asiantuntija Markku Ahokas, p. 044 416 3629

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Lautakunta puoltaa kaavaehdotuksen A-2926 asemakaavan edistämistä. Samalla lautakunta toteaa, että kaavassa on huomioitu hallintosäännössä lautakunnalle määrätyt asiat riittävällä tasolla. Kaavahanke vahvistaa toteutuessaan merkittävästi kaupungin elinvoimaa ja keskusta-alueen vetovoimaa sekä tulee toteuttaa ympäristökaupungin profiilia vahvistavalla tavalla.

1. Kaavaehdotuksessa osoitetaan riittävät aluevaraukset, rakennusoikeus ja muut maankäytölliset edellytykset UEFA 3:n stadionluokan vaatimukset täyttävän, Ranta-Kartanonkadun suuntaisesti sijoittuvan jalkapallostadionin toteuttamiselle.

2. Kaavaehdotuksessa mahdollistetaan pääkatsomorakennuksen toteuttaminen erillisen kiinteistöyhtiön omistamana tai hallinnoimana tarkoituksenmukaisella

tontti- ja kiinteistöteknisellä ratkaisulla.

3. Kaavaehdotuksessa keskitetään alueen pysyvät liike- ja palvelutilat pääkatsomorakennukseen ja varmistetaan kaavaratkaisulla tilojen soveltuvuus ympärivuotiseen käyttöön, mikä mahdollistaa monikäyttöiset kaupalliset palvelut alueella.

4. Kaavaehdotuksessa esitetään ratkaisuja, joilla varmistetaan, että pesäpallokenttää ja tekojäärataa voidaan käyttää mahdollisesti myös stadiontapahtumien aikana. Ehdotuksessa on huomioitu kulku-, huolto-, käyttäjä- ja turvallisuusjärjestelyt hyvin.

5. Kaavaehdotuksessa osoitetaan tarvittavat aluevaraukset Kartanonkadun varteen tekonurmikenttien, tekojään ja muiden alueen liikuntapaikkojen tarvitsemille puku-, huolto-, varasto- ja tukitiloille, mikäli näitä tiloja ei voida tarkoituksenmukaisesti toteuttaa stadionin yhteydessä.

6. Kaavaehdotus säilyttää Kisapuiston avoimen, puistomaisen, läpikuljettavan, sekä monilajisen luonteen, mikä mahdollistaa alueen eri toimintojen samanaikainen käyttö.

7. Kaavaehdotuksessa valmistelussa on osoitettu kaavaratkaisun toteuttamiskelpoisuus riittävillä liikennettä, melua, turvallisuutta, kaupunkikuvaa, kulttuuriympäristöä, kunnallistekniikkaa, hulevesien hallintaa ja toteutuksen vaiheistusta koskevilla selvityksillä.

Perusteluosa

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 15.10.2026 (§ 119) asettaa asemakaavan muutosehdotuksen julkisesti nähtäville. Asemakaavan muutosehdotus koskee kisapuiston aluetta.

Nyt annettava lausunto koskee Kisapuiston asemakaavan esillä olevaa kaavaehdotusta. Lautakunnan tulee arvioida vaihtoehtoa liikuntapalvelujen järjestämisen, alueen monikäyttöisyyden, elinvoiman edistämisen, sekä hankkeen toteuttamiskelpoisuuden näkökulmista. Kaavaehdotuksessa on sovitettu yhteen stadiontoiminta, muut liikunta- ja virkistystoiminnot, ympärivuotinen palvelutarjonta, turvalliset ja esteettömät kulku- ja huoltojärjestelyt, sekä alueen avoin ja puistomainen luonne.

Lautakunta huomioi, että kaavaehdotus täyttää alueidenkäyttölain asemakaavalle asetetut sisältövaatimukset ja luo riittävän yksiselitteiset maankäytölliset edellytykset suunnitelluille urheilu- ja liikuntatoiminnoille. Kaavaehdotus perustuu riittäviin selvityksiin ja kuulemisiin muun muassa urheilukäytöstä, liikenteestä, melusta, turvallisuudesta, kaupunkikuvasta, kulttuuriympäristöstä, kunnallistekniikasta, esteettömyydestä, luontoarvoista sekä eri toimintojen samanaikaisesta käytöstä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski

144
Nuorisotyöttömyyden kaupunginosapilotti

6107/00.05.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

työllisyysjohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

yksikönpäällikkö Marja-Liisa Väisänen, p. 044 483 0126

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää nimetä/valita Mukkula–Kivistönmäki–Kiveriö–Tenava-Tonttila-alueen, Liipola–Saksala–Laune-Nikkilä-alueen sekä Nastola kk-Rakokivi-alueen Lahden nuorten työllisyyttä edistävän kaupunginosapilotin kohdealueiksi.

Lautakunta oikeuttaa samalla työllisyysjohtajan ja työllisyyspalvelujen yksikön päällikön allekirjoittamaan avustuksen hakemisessa tarvittavat asiakirjat hallintosäännön yleisten määräyksien 30 §:n mukaisesti sekä valtuudet toimittaa Uudenmaan elinkeinokeskukselle ja KEHA-keskukselle avustushakemukseen vaadittavat tiedot liitteenä olevan toimenpide- ja kustannussuunnitelman mukaisesti, tehdä siihen mahdolliset korjaukset ja täydennykset sekä vastata tietopyyntöihin hankehakemuksen loppuun saattamiseksi ja hankkeen

toteuttamiseksi.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut valtionavustusta nuorten työllisyyttä edistävien kaupunginosapilottien toteuttamiseen. Valtioneuvosto päätti 22.10.2026 asetuksen, jonka perusteella valtionavustukset ovat haettavissa kohdennettuna 11 kaupungille (Espoon, Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Oulun, Porin, Tampereen, Turun ja Vantaan kaupungit). Asetuksessa nimettyjen kaupunkien rajaus perustuu esitettyihin tietoihin nuorisotyöttömyyden sekä alueellisen eriytymisen kasautumisesta asetuksessa mainittuihin kaupunkeihin. Valitut kaupungit kattavat 56 prosenttia kohderyhmään kuuluvista nuorista koko Suomen alueella. Hankkeiden olisi myös tarkoitus olla kokeiluluontoisia ja tavoitteena olisi kohdentaa rajallinen määräraha kaupunkeihin, joissa kohderyhmän määrä ja tuen tarve olisivat suurimmat. Lisäksi avustus olisi määräaikainen.

Valtionavustushaku työvoimaviranomaisille aukesi 2.11.2026 ja kestää 30.11.2026 saakka. Asetuksen mukaiset hankkeet käynnistettäneen vuoden 2026 aikana. Pilotin tavoitteena on edistää 18–29-vuotiaiden työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten työllisyyttä niissä kaupunginosissa, joissa kohderyhmän tuen tarve on suuri. Tavoitteena on lisäksi parantaa erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien nuorten pääsyä työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin sekä vahvistaa eri toimijoiden välistä monialaista yhteistyötä. Valtionavustusta koskevassa hakemuksessa hakijan tulee yksilöidä ne kaupunginosat, joihin toiminta kohdennetaan, sekä perustella alueiden valinta. Pilotin alueellisen kohdentamisen tietopohjana on hyödynnetty Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen VATT:n tuottamaa aineistoa työn ja koulutuksen ulkopuolella olevista 18–29-vuotiaista nuorista. VATT Datahuoneen tarkastelu kattaa Lahden ja mahdollistaa nuorten NEET-tilanteen sekä erityisesti NEET-jaksojen keston tarkastelun. VATT:n julkaisemien

tietojen mukaan pitkittynyt NEET-tilanne kohdistuu nuorten joukkoon, jonka kiinnittyminen koulutukseen ja työmarkkinoille on keskimääräistä heikompaa.

Lahden hanke

Nuorisotyöttömyyden kaupunginosapilotti on hankkeena kaupungin strategian mukainen: ratkaisemme työllisyyden haasteet kehittämällä uusia tapoja toimia. Hankkeessa etsitään uudenlaisia toimintatapoja ja tunnistetaan palveluaukkoja. Rakennetaan vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Hanke tuottaa myös tietoa siitä, miten työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria voidaan tavoittaa kaupunginosatasolla ja millainen palveluekosysteemi tukee heidän kiinnittymistään palveluihin, koulutukseen ja työelämään.

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaisessa tehtäväjaossa asia kuuluu elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan toimivaltaan. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan tehtäväalueeseen kuuluvat muun muassa kaupungin työllisyyspalvelut ja hyvinvoinnin edistäminen. Valinta perustuu VATT:n tuottamaan tietopohjaan ja siitä Lahden kaupungin valmistelussa tehtyyn alueelliseen tarkasteluun sekä vastaa valtionavustukselle asetettuja tavoitteita toiminnan kohdentamisesta niille alueille, joissa nuorten tuen tarve on suuri.

Mukkula–Kivistönmäki–Kiveriö–Tenava-Tonttila kokonaisuudessa on 811 NEET-nuorta eli 23,2 % alueen nuorista aikuisista.

Liipola–Saksala–Laune-Nikkilä kokonaisuudessa on 337 NEET-nuorta eli 24,6 % alueen nuorista aikuisista.

Nastola kk–Rakokivi kokonaisuudessa on 141 NEET-nuorta, joista 86 eli 61,0 % on ollut NEET-tilanteessa vähintään kuusi kuukautta.

Yhteensä 1 289 NEET-nuorta yhdeksällä postinumeroalueella. Tämä vastaa noin 38,7 %:a kaikista Lahden kaupungin alueen 3 327 NEET-nuoresta. Valmistelussa kohdealueiksi on nimetty Mukkula–Kivistönmäki–Kiveriö–Tenava-Tonttila-alue,

Liipola–Saksala–Laune-Nikkilä-alue sekä Nastola kk-Rakokivi-alue, koska niissä on tunnistettu merkittäviä nuorten työllistymiseen, koulutukseen sekä hyvinvointiin liittyviä haasteita. Aluevalinta perustuu nuorten palvelutarpeeseen, alueellisiin hyvinvointi-indikaattoreihin sekä työllisyys- ja koulutustilanteeseen.

Näiden alueiden valintaa tukee myös pilotin toimintamalli. Pilotin tarkoituksena on vahvistaa jalkautuvaa ja matalan kynnyksen toimintaa, tavoittaa nykyisten palvelujen ulkopuolella tai niiden väliin jääviä nuoria sekä rakentaa heidän tilanteeseensa soveltuvia polkuja työhön, koulutukseen ja tarvittaviin palveluihin uusilla, innovatiivisilla toimilla (pop up). Alueellisen toimintamallin avulla palveluja ja verkostoyhteistyötä on mahdollisuus kohdentaa sinne, missä nuorten tuen tarve on käytettävissä olevan tietopohjan perusteella merkittävä.

Hankkeen painotukset:

•Selkeä kohderyhmä 18–29 vuotiaat

•Selkeä alueellinen kohdentuminen (Nastola, laajennettu Liipola, laajennettu Mukkula)

•Vahva monialainen verkostotoiminta

•Palvelu liikkuu nuoren luo eikä päinvastoin

Uuteen valtionavustukseen on varattu määrärahaa kahdelle kalenterivuodelle yhteensä 14,75 miljoonaa euroa ja alustavan jaon mukaan Lahteen myönnettävä avustus kahdelle kalenterivuodelle voisi olla yhteensä 785 153 euroa.

Nuoren osallistuessa hankkeen perusteella järjestettäviin palveluihin, opintoihin tai muihin toimiin sekä nuoren toimeentuloon liittyvät asiat ratkaistaan muun voimassa olevan lainsäädännön, kuten työttömyysturvalain, yleistukilain ja toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) perusteella. Nuorelle maksetaan sitä etuutta, mitä hänellä muun lainsäädännön perusteella on oikeus saada. Hankkeeseen osallistuminen ei

myöskään itsessään muodosta nuorelle esimerkiksi oikeutta saada työttömyysetuutta. Vaikutuksia toimeentuloon voi syntyä esimerkiksi etuudelta toiselle siirtymisen kautta. Nuori saattaisi hankkeen myötä esimerkiksi siirtyä opiskelemaan opintotuella. Toisaalta hankkeeseen voisi myös osallistua nuoria, jotka eivät ole rekisteröityneet työttömiksi työnhakijoiksi. Näin ollen nuoria voisi siirtyä hankkeiden myötä työttömyysetuudelle. Hankkeeseen ja sen sisällä järjestettäviin palveluihin, opintoihin tai muihin toimiin osallistumisella voisi siis arviolta olla positiivisia vaikutuksia nuorten toimeentulolle.

Hankkeen toteutus perustuu eri toimijoiden yhteistyöhön ja olemassa olevan palveluekosysteemin hyödyntämiseen. Toimintaympäristö, yhteistyörakenteet ja käytettävissä olevat palvelut voivat muuttua hankkeen aikana muun muassa määräaikaisten ja epävarmojen rahoitusten vuoksi. Tämän vuoksi käytännön toteutustapoja ja toimijoiden rooleja voidaan tarvittaessa tarkentaa hankekauden aikana. Hankkeen tavoitteet ja kohderyhmät säilyvät kuitenkin ennallaan, koska ne perustuvat valtioneuvoston asetukseen ja valtionavustuksen ehtoihin.

Valtionavun hakemisesta

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että työvoimaviranomainen toimittaa suunnitelman kohderyhmään kuuluville järjestettävistä edellä kerrotun tarkoituksen mukaisista palveluista ja toimista 30.11.2026 mennessä. Hyväksyttäviä kustannuksia voivat olla suunnitelmaan sisältyvän hankkeen järjestämisestä työvoimaviranomaiselle aiheutuvat palkkakustannukset ja niihin liittyvät lakisääteiset kustannukset (työnantajan sivukulut), ostopalveluista aiheutuvat kustannukset ja muut kuin edellä mainitut hankkeen toteuttamiseksi tarpeelliset välittömät kustannukset. Hyväksyttävät kustannukset voidaan kattaa täysimääräisesti. Valtionavustusta ei myönnetä kustannuksiin siltä osin kuin niiden kattamiseen myönnetään valtionosuutta tai muuta valtion rahoitusta. Hyväksyttäviä kustannuksia ei myöskään ole esimerkiksi laitevuokrat, leasingkulut, hanketta varten vuokratut

tilat tai niiden käyttöön liittyvät kustannukset, majoituskulut, matkakulut, kilometrikorvaukset tai päivärahat. Valtionavustusta voidaan kuitenkin myöntää kustannuksiin siltä osin kuin valtionosuus tai muu valtion rahoitus ei niitä kata.

Valtionapuviranomaisena toimii Uudenmaan elinvoimakeskus. Valtionavustuksen maksatuksesta, takaisinperinnästä ja osin valvonnasta vastaa KEHA-keskus.

Asetuksella säädetään avustuksen tarkoituksesta, valtionavustuslajista, valtionapuviranomaisesta, valtionavustuksen saajista, avustuksen myöntämisen edellytyksistä ja määrästä, hyväksyttävistä kustannuksista, avustuksen maksatuksesta sekä asetuksen voimaantulosta.

Järjestettävän palvelun velvoittavuus työnhakijalle työttömyysetuuden jatkumisen edellytyksenä ratkaistaan työttömyysturvalain tai yleistukilain (48/2026) voimassa olevien säännösten perusteella.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Toimenpiteet

Argjend Ujkani, asiakkuuspäällikkö

Maija Laine, controller

Liitteet

Numero	Otsikko
2	ELHY_Nuorten kaupunginosapilotti_17.11.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista nro 10

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

145
Valtuustoaloite: IPS-työhönvalmennusmallin käyttöönotto Lahden kaupungin työllisyyspalveluissa

3465/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

yksikön päällikkö Marja-Liisa Väisänen, p. 044 483 0126

kehityspäällikkö Maijastina Setälä, p. 044 482 6747

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä jätti 8.6.2026 seuraavan valtuustoaloitteen: ”Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Lahden kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin IPS-työhönvalmennusmallin (Individual Placement and Support) käyttöönoton valmistelemiseksi ja pilotoimiseksi osana kaupungin työllisyyspalveluja.

Lahden työllisyystilanne on pitkään ollut vaikea. Työttömyysaste on korkea, pitkäaikaistyöttömien osuus merkittävä ja nuorisotyöttömyys huolestuttavalla tasolla. Työttömyys aiheuttaa kaupungille huomattavia kustannuksia ja heikentää

kaupungin elinvoimaa sekä asukkaiden hyvinvointia. Tilanne haastaa suoraan Lahden kaupunkistrategian tavoitteet sosiaalisesta ja taloudellisesta kestävyydestä.

Nykyiset työllisyyspalvelut eivät riittävästi tue kaikkein vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä. Erityisesti pitkäaikaistyöttömät ja mielenterveyden haasteita kokevat henkilöt jäävät usein palvelupoluille, jotka eivät johda avoimille työmarkkinoille.

IPS-työhönvalmennus on kansainvälisesti tutkittu ja vaikuttavaksi todettu malli, jossa työllistyminen asetetaan ensisijaiseksi tavoitteeksi. Mallissa työnhaku aloitetaan nopeasti, tuki on yksilöllistä ja pitkäkestoista, ja työhönvalmentaja tekee tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden, kuten työnantajien sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. Malli on käytössä useilla alueilla Suomessa, ja sen on todettu parantavan työllistymistä verrattuna perinteisiin palveluihin.

IPS-malli vastaa suoraan niihin haasteisiin, joita Lahden työllisyystilanteessa on tunnistettu. Se tarjoaa kaupungille keinon vahvistaa työllisyyspalvelujen vaikuttavuutta sekä tukea erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien asukkaiden pääsyä avoimille työmarkkinoille.

Edellä olevan perusteella esitämme, että Lahden kaupunki:

- selvittää IPS-työhönvalmennusmallin käyttöönoton mahdollisuudet osana kaupungin työllisyyspalveluja,
- käynnistää 1–2 vuoden pilotin, jossa IPS-mallia toteutetaan kaupungin työllisyyspalveluissa,
- varmistaa pilotille riittävät resurssit ja mallin toteuttamisen laatukriteerien mukaisesti,
- rakentaa pilotin yhteyteen toimivat yhteistyökäytännöt sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa, sekä
- seuraa ja arvioi pilotin vaikuttavuutta ja valmistelee sen pohjalta mallin laajentamisen.

Lsätietoa: IPS-työhönvalmennus & pitkäaikaistyöttömät; case Helsinki
https://tyottomat.fi/wp-content/uploads/2025/09/Syyskoulutus-2025-THL.pdf ”

Työllisyyspalvelujen vastaus valtuustoaloitteeseen

Työllisyyspalvelut on samaa mieltä sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän esittämästä tilannekuvasta. Lahden työllisyystilanne on haastava, työttömyysaste sekä pitkäaikaistyöttömien määrä korkealla ja nuorisotyöttömyyden tilanne erittäin huolestuttava. Aloitteen perusteluissa todetaan, että nykyiset työllisyyspalvelut eivät riittävästi tue kaikkein vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä. Tilanne on haastava erityisesti siitä näkökulmasta, että hallitus on esittänyt sosiaalihuoltolain muuttamista ja pitkään käytössä olleen kuntouttavan työtoiminnan lakkauttamista, mikä väistämättä haastaa nykyistä palvelukenttää uudistumaan.

IPS-työhönvalmennusmallin perusajatuksena on löytää asiakkaalle ensin työpaikka ja rakentaa siihen valmennus ja tuki rinnalle. Suomessa sosiaali- ja terveysministeriö sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ovat pyrkineet edistämään mallin käyttöönottoa ja laajenemista Suomessa. Päijät-Hämeen hyvinvointialueella ei kuntoutustutkimusyksikön mukaan ole käytössä IPS-perusteista valmennusta.

Kuntoutussäätiön IPS-selvityksen (26.3.2018) mukaan Euroopassa toteutetuissa satunnaistetuissa tutkimuksissa IPS-palveluun osallistuneista työllistyi avoimille työmarkkinoille 37 prosenttia, kun tavanomaisia palveluja saaneista työllistyi 20 prosenttia. Selvityksessä todetaan, että paikallinen työmarkkinatilanne vaikuttaa merkittävästi saavutettaviin tuloksiin, vaikka IPS-palvelua saaneet työllistyvätkin systemaattisesti verrokkiryhmiä useammin. Euroopassa saavutetut tulokset ovat olleet heikompia kuin Yhdysvalloissa juuri työmarkkinoiden ja palvelujärjestelmien erojen vuoksi.

Kuntoutussäätiön arvioinnin mukaan kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien asiakkaiden eteneminen tapahtuu useimmiten asteittain, eikä suorana siirtymänä avoimille työmarkkinoille. Arvioinnissa todetaan, että osallistujien

eteneminen näkyi ennen kaikkea kiinnittymisenä työelämää, kuntoutumista ja työkyvyn selvittämistä tukeviin palveluihin. Työllistymis- ja koulutustavoitteet jäivät selvästi asetetuista määrällisistä tavoitteista huolimatta saavuttamatta. IPS-mallin vaikuttavuutta tulisi täydentää työpajatoiminnalla, työkyvyn tuella ja vaiheittaisilla palvelupoluilla.

IPS-selvityksessä todetaan, että laadukkaasti toteutettu IPS-malli perustuu työhönvalmennuksen, kuntoutuksen ja hoidon integraatioon. Keskeinen menestystekijä on viikoittainen yhteistyö terveydenhuollon, kuntoutuksen ja työllistymistä tukevien palvelujen välillä. Selvityksessä todetaan, että puutteellinen palveluintegraatio on ollut yksi yleisimmistä syistä mallin heikompaan vaikuttavuuteen Euroopassa. IPS-selvityksen mukaan laadukas toteutus edellyttää yhtä työhönvalmentajaa kohden enintään noin 20 asiakasta. Norjan kokemusten mukaan optimaalinen määrä on 10–15 asiakasta. Selvityksessä todetaan myös, että asiakasmäärien kasvaessa tulokset heikkenevät merkittävästi. Norjan kokemusten perusteella IPS-mallin käyttöönottoon on osoitettu erillinen valtionrahoitus työhönvalmentajien palkkaamiseen ja jatkuvaan laadunhallintaan. Ruotsissa puolestaan koulutus- ja käyttöönottoresurssit on nähty merkittävänä onnistumisen edellytyksenä.

Kuntoutussäätiön arvioinnissa havaittiin kohderyhmän tarvitsevan pitkäjänteistä, yksilöllistä ja kokonaisvaltaista tukea, jossa yhdistyvät arjenhallinta, työelämävalmiuksien kehittäminen, työkyvyn vahvistaminen ja verkostoyhteistyö. Lisäksi todetaan, että eteneminen tapahtuu usein kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilujen tai muiden välivaiheiden kautta.

Työvoimapalvelujen siirryttyä kuntien järjestämisvastuulle 2025 vuoden alusta on myös Lahden työllisyyspalvelut lähtenyt uudistamaan perinteisiä TE-palveluja innovatiivisemmiksi ja vaikuttavimmiksi. Työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelmassa 2026 on linjattu monialaisen työn kehittämisen pääpainoksi tänä vuonna monialaisen

yhteistyön tiivistäminen Kelan ja hyvinvointialueen kanssa toimivien työkyvyn arvioinnin, aktivoinnin, kuntoutuksen, TYM-työn, nuorten matalan kynnyksen palvelujen sekä muiden yhteisten palvelumallien osalta takaamaan selkeät asiakaspolut ja toimivat palvelut. Tänä vuonna onkin käynnistetty niin Ohjaamo-toiminnan kehittäminen kuin Mehiläisen-pilotti työkyvyn tarpeiden selvittämiseksi ja vaikuttavan prosessin luomiseksi. Lisäksi Lahden työllisyysalue on tiivistänyt yhteistyötä Hyvinvointialueen sekä Päijät-Hämeen työllisyysalueen kanssa pitkäaikaistyöttömien työ- ja toimintakyvyn tuen alueellisten rakenteellisten ratkaisujen muodostumiseksi. Työttömien työ- ja toimintakyvyn tuen johtamis- ja yhteistyörakenteen kehittämishankkeeseen on haettu THL:sta HVA-vetoisesti terveyden edistämisen määrärahaa.

Elinvoiman palvelualueella päättyy lokakuussa 2026 osatyökykyisten työnhakijoiden jäljellä olevan työkyvyn tunnistamisen ja työttömyyden katkaisemiseen tähdännyt hanke TOTTA!, jonka tuloksia viedään parhaillaan rakenteisiin työllisyyspalveluissa vahvassa hyvinvointialueyhteistyössä. TOTTA!-hanke on ollut valtakunnallisesti suurin EU-rahoitettu yhden toteuttajan osatyökykyhanke, jossa lähtökohtana on ollut jokaisen työttömän oikeus työhön ja työllistymisedellytystensä realistiseen tarkasteluun ajantasaisen terveyteen ja toimintakykyyn rakentuvan tiedon valossa. Olemme tämän hankkeen myötä Lahden työllisyyspalveluissa valtakunnallisesti verraten edelläkävijänä ja etupainotteisesti jo kuntakokeiluaikana tarttuneet osatyökykyisten työllistymisen haasteiden kokonaisvaltaiseen edistämiseen ammatillisesta kuntoutuksesta ja työhönvalmennuksen tutkitusta perinteestä nostetuin käytäntein.

Hankkeessa on luotu uudenlainen työttömien työkyvyn kartoitusmalli, ja yhdistetty tästä kartoituksesta saadut tiedot työnhakija-asiakkaan oikea-aikaiseen jatkopolun laadintaan, joka pitää sisällään valmennuksellisen tuen jatkoa varten. Hankkeen tulokset ja kehitetyt menetelmät ovat herättäneet kiinnostusta mm. KELA:ssa, THL:lla ja TTL:lla. Lisäksi Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kuntoutustutkimusyksikkö on jo

ottanut hankkeen kehittämän ICF-luokitteluun perustuvan fyysisen toimintakyvyn arviointilomakkeen käyttöön.

Hankkeessa on kehitetty työkyvyn haasteiden tunnistamiseen monipuolisia toimintamalleja ja digitaalisia arviointityökaluja. Mallissa työnhakijan työkykyä arvioidaan jo työnhaun alkuvaiheessa sote-koulutetun työkykykoordinaattorin tai hänen menetelmän käyttöön perehdyttämänsä asiakkaan muun oman työntekijän toimesta sekä mm. asiakkaan työkyvyn itsearvioinnin avulla. Mikäli henkilö arvioi työkykynsä alentuneeksi, hänelle tarjotaan tarkempi toimintakyvyn arviointikysely. Arviointien avulla voidaan tunnistaa työkyvyn riskitekijöitä jo ennen ensimmäistä tapaamista työllisyyspalveluissa.

Kehitetyssä arviointityökalujen käyttöä voidaan tehostaa myös tekoälyavusteisella analytiikalla, joka tukee riskimarkkereiden tunnistamista arviointikyselyiden vastauksista. Tavoitteena on nopeuttaa työkyvyn haasteiden tunnistamista, kohdentaa asiakkaat tarkoituksenmukaisiin palveluihin nykyistä varhaisemmassa vaiheessa sekä tukea työllisyyspalvelujen asiantuntijoiden työtä. Samalla voidaan vähentää tilanteita, joissa asiakkaan palvelu- ja etuuspolku pitkittyy työkykyyn liittyvien asioiden viivästyneen tunnistamisen vuoksi. Varhainen tunnistaminen mahdollistaa nopeamman siirtymisen tarkoituksenmukaisten palvelujen piiriin ja tukee positiivisten siirtymien toteutumista asiakkaan palvelupolulla. Työkyvyn itsearvioinnin, toimintakyvyn arviointien ja tunnistettujen riskimarkkereiden avulla työllisyyspalveluissa voidaan muodostaa ajantasainen kokonaiskuva työkyvyn tuen tarpeiden määrästä, kohdentumisesta ja kehityksestä. Tietoa voidaan hyödyntää palvelujen suunnittelussa, resurssien kohdentamisessa sekä työttömän työkyvyn haasteiden ennaltaehkäisyssä.

TOTTA –hankkeen kehittämää mallia on juurrutettu nyt Lahden työllisyyspalveluissa kaupungin Ympäristöpajalla. Palvelu on tarkoitettu työttömille työnhakijoille, joiden työkyvyssä on työllistymistä rajoittavia tai estäviä haasteita. Palvelun aikana

asiakkaan toimintaa seurataan ja havainnoidaan aidoissa työtehtävissä ja havainnot toiminnasta kootaan hankkeen aikana kehitettyjä ICF-viitekehykseen perustuvia lomakkeita apuna käyttäen graafiseksi ja kirjalliseksi yhteenvedoksi. Yhteenveto on asiakirja, jota voidaan käyttää liitteenä erilaisia etuisuuksia tai kuntoutusta haettaessa, ja se toimii myös ohjaavana materiaalina työllisyyspalveluissa asiakkaan ammatillista jatkopolkua suunniteltaessa. Hankkeen pilottiasiakkaat ovat olleet työkokeilujaksolla Lahden kaupungin Ympäristöpajalla, avoimilla työmarkkinoilla ja Hyvinvointialueen toimipisteessä. Pilottiasiakkuudet ovat osoittaneet, että kyseiselle palvelulle on tarvetta, ja yhteenvedosta on ollut merkittävää hyötyä jatkopolun suunnittelussa.

TTK-mittarin tuottama yhdenmukainen ja vertailukelpoinen tieto asiakkaiden työ- ja toimintakyvystä mahdollistaa työkyvyn muutosten seurannan, palvelujen tuloksellisuuden arvioinnin sekä eri toimintaympäristöissä toteutettujen arviointien vertailun. Tietoa voidaan hyödyntää sekä yksittäisen asiakkaan palvelusuunnittelussa että työllisyyspalvelujen ja hyvinvointialueen yhteisessä tiedolla johtamisessa.

Työllisyyspalvelun työkykykoordinaattoreilla on tässä yhteistyössä keskeinen rooli asiakkaan tilanteen kokoamisessa, eri toimijoiden välisen tiedonkulun varmistamisessa sekä jatkopolkujen koordinoinnissa. Mittarin sähköinen kehittäminen ja yhtenäiset kirjaamiskäytännöt luovat edellytyksiä myös laajemman asiakastiedon hyödyntämiselle toiminnan vaikuttavuuden seurannassa ja palveluiden kehittämisessä.

Pitkällä aikavälillä TTK-mittari mahdollistaa työkyvyn tuen palveluiden vaikuttavuuden nykyistä systemaattisemman arvioinnin sekä työllisyyspalvelujen ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön vahvistamisen. Tämä edellyttää työkykykoordinaattorien merkityksen tunnistamista TTK-mallin menestyksekkäässä käyttöönotossa ja heidän resursointinsa varmistamista. Sote-koulutetuilla työkykykoordinaattoreilla tulee olla ICF-luokitteluun perustuvan työttömien

työkykykartoituksen ”pääkäyttäjyys” ja he kykenevät perehdyttämään muita työntekijöitä mallin käyttöön.

TOTTA!-hankkeessa kehitettyjen työkalujen ja toimintamallien etuna on, että niitä voidaan hyödyntää sekä työttömyyden alkuvaiheessa että pitkään työttömänä olleiden henkilöiden palveluissa. Työkyvyn riskimarkkereiden varhainen tunnistaminen, työkykykoordinaattorin koordinoiva työote sekä TTK-mittari muodostavat yhdessä kokonaisuuden, joka nopeuttaa asiakkaiden ohjautumista tarkoituksenmukaisiin palveluihin, kuntoutukseen, koulutukseen, työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin tai tarvittavien etuuksien piiriin.

Hankkeen kokemusten perusteella toimintamalli voi tuottaa merkittäviä ja mitattavia säästöjä vähentämällä pitkittyneitä palvelupolkuja, nopeuttamalla oikeisiin palveluihin ja etuuksiin ohjautumista sekä tukemalla työttömien etenemistä kohti työelämää, kuntoutusta tai muuta tarkoituksenmukaista ratkaisua. Hankkeen kokemukset osoittavat myös, että toimintamalli tuottaa todellisia positiivisia siirtymiä asiakkaiden palvelupoluilla, se toimii erityisen hyvin vaativassa kohderyhmässä ja on rakenteeltaan skaalattavissa nykyistä laajempaan käyttöön osana Lahden työllisyyspalvelujen pysyvää toimintaa.

Kehitetyt työkalut muodostavat myös perustan nykyistä vahvemmalle tiedolla johtamiselle. Kun työkyvyn riskimarkkereista, työkyvyn arvioinneista, palvelupoluista, jatkosijoittumisesta, etuuksista ja kuntoutukseen ohjautumisesta syntyvää tietoa kerätään systemaattisesti, voidaan seurata palvelujen vaikuttavuutta, kustannuksia ja asiakastuloksia nykyistä tarkemmin. Samalla saadaan näkyväksi, missä vaiheessa palvelupolkua asiakkaiden eteneminen vaikeutuu ja millaiset palveluratkaisut tuottavat parhaat tulokset. Tämä mahdollistaa palvelujen entistä paremman kohdentamisen ja resurssien käytön vaikuttavimpiin toimenpiteisiin.

Palvelun jatkuvuuden turvaamiseksi Lahden työllisyyspalveluissa on aloittanut huhtikuussa 2026 työkykykoordinaattori, joka jatkaa TOTTA-hankkeen aikana

kehitetyn palvelun toteuttamista. Yhden työkykykoordinaattorin resurssilla toiminnallisen työ- ja toimintakyvyn kuvaus -palvelua on mahdollista toteuttaa hyvin rajalliselle asiakasmäärälle. IPS-mallin osuvia elementtejä olisi mahdollista yhdistää jo käynnissä olevaan toimintaan, mikäli resurssit olisivat riittävät.

Erillisen uuden valmennuksellisen IPS-pilotin sijaan työllisyyspalvelut onkin integroimassa mm. TOTTA-hankkeeseen perustuen pysyvämmän toimintamallin kehittämistä osaksi työkyvyn tuen ja pitkään työttömän olleiden palveluvalikoimaa hankittujen oppien ja vaikuttavuuden näkökulmasta. Samaan aikaan työllisyyspalvelut tiivistävät yhteistyötä Hyvinvointialueen kanssa vaikuttavampien ja sujuvampien yhteisten rakenteiden ja käytäntöjen rakentamiseksi.

Työllisyyspalvelun näkemyksen mukaan asiakkaiden palvelutarpeet ovat usein moninaisia, minkä vuoksi valmennuspalveluihin tulee sisällyttää IPS-mallia laajemmin asiakkaan osaamisen vahvistamiseen, työ- ja toimintakyvyn tukemiseen sekä työmarkkinavalmiuksien kehittämiseen liittyviä elementtejä. Kaikilla asiakkailla ei ole valmiuksia siirtyä välittömästi avoimille työmarkkinoille, vaan osa asiakkaista tarvitsee vaiheittaista etenemistä esimerkiksi työpajatoiminnan, työkokeilujen tai yrityksissä tapahtuvan työssäoppimisen kautta.

Työllisyyspalvelut arvioi, että Lahden alueen työllisyystilanne asettaisi haasteita IPS-mallin toteuttamiselle. IPS-mallin keskeinen lähtökohta on avoimien työpaikkojen saatavuus ja nopea sijoittuminen työelämään. Työpaikkojen rajallinen määrä heikentää käytännössä IPS-mallin vaikuttavuutta, mikä korostaa tarvetta hyödyntää myös muita työllistymistä tukevia palveluja ja välivaiheita.

Työllisyyspalvelut katsoo, että IPS-mallin keskeisiä vahvuuksia, kuten yksilöllistä palveluohjausta, tiivistä työnantajayhteistyötä, nopeaa työnhaun käynnistämistä sekä pitkäkestoista tukea, kannattaa hyödyntää osana Lahden kaupungin omaa, alueellisiin tarpeisiin ja asiakkaiden palvelutarpeisiin sovitettua työkykyselvittelyn elementtejä sisältävää valmennusmallia. Tällä tavoin voidaan yhdistää IPS-mallin

vaikuttavat käytännöt ja Lahden kaupungin toimintaympäristön erityispiirteet mahdollisimman tuloksellisella tavalla.

Työllisyyspalvelut pitää aloitteen tavoitteita kannatettavina ja huomioi ne palveluiden jatkokehittämisessä, mutta ei esitä IPS-työhönvalmennusmallin käyttöönottoa sellaisenaan osaksi kaupungin työllisyyspalvelujen toimintaa. Sen sijaan tavoitteena on kehittää Lahden tarpeisiin soveltuva valmennuskokonaisuus, joka hyödyntää IPS-mallin parhaita käytäntöjä osana laajempaa palveluvalikoimaa.

Työllisyyspalvelut arvioi, että IPS-mallin laatukriteerien mukainen erillinen pilotointi edellyttäisi nykyisten henkilöstö- ja toimintaresurssien lisäksi merkittävän määrän lisäresursseja. Vuoden 2027 talousarvioon ei ole tällä hetkellä varattu erillistä määrärahaa IPS-mallin mukaisen uuden pilotin toteuttamiseen. Tämän vuoksi työllisyyspalvelut pitää tarkoituksenmukaisempana kehittää IPS-mallin keskeisiä elementtejä osana jo käynnissä olevaa työkyvyn tuen ja monialaisen palveluyhteistyön kehittämistä ja tähän toimintaan mahdollisten lisämäärärahojen osoittamista.

Työpajatoiminta voi toimia tärkeänä tukena IPS-mallin tavoitteiden saavuttamisessa erityisesti niiden asiakkaiden kohdalla, joiden työelämävalmiudet, osaaminen tai työ- ja toimintakyky edellyttävät vahvistamista ennen siirtymistä avoimille työmarkkinoille. Työpajaympäristö tarjoaa mahdollisuuden harjoitella työelämän pelisääntöjä, vahvistaa ammattitaitoa, kehittää työkykyä ja kasvattaa valmiuksia työllistyä pysyviin työsuhteisiin.

Lahden työllisyystilanteessa on tarkoituksenmukaista hyödyntää työpajatoimintaa osana palvelukokonaisuutta erityisesti silloin, kun avoimia työpaikkoja ei ole välittömästi tarjolla tai asiakkaan tilanne edellyttää vaiheittaista etenemistä kohti työelämää. Työpajatoiminta voi myös toimia alustana työnantajayhteistyölle, osaamisen tunnistamiselle ja yrityksissä tapahtuvaan työssäoppimiseen

valmistautumiselle. Lisäksi kaupungin pajatoiminnot tarjoavat matalan kynnyksen alustan aidoissa työtehtävissä tapahtuvan työkykykartoituksen toteuttamiselle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: Kh

Kh: kv

Kv: -

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

146
Liikkumisohjelma

6159/00.01.03.01/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

palvelupäällikkö Sanna Nurminen, p. 040 702 9236

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Lautakunta hyväksyy osaltaan Lahden kaupungin liikkumisohjelman ja lähettää ohjelman kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Perusteluosa

Lahden kaupungin liikkumisohjelman tavoitteena on edistää kuntalaisten liikunnallista elämäntapaa, fyysistä toimintakykyä ja hyvinvointia sekä lisätä liikkumista kaikissa ikäryhmissä. Ohjelma toimii palveluryhmille ohjaavana työkaluna, joka kokoaa yhteen käynnissä olevat toimenpiteet ja suuntaa tulevaa kehittämistyötä. Lähtökohtana on, että liikkumisen edistäminen on koko kaupunkiorganisaation yhteinen tehtävä.

Liikkumisohjelma toteuttaa Lahden kaupungin Lahti 2035 – tehty kestäväksi -strategiaa edistämällä aktiivista elämäntapaa, hyvinvointia sekä monipuolisia harrastus- ja liikkumismahdollisuuksia kaikenikäisille asukkaille. Samalla ohjelma

tukee kaupungin tavoitetta olla luontopositiivinen vuoteen 2030 mennessä vahvistamalla erityisesti arkiliikkumisen edellytyksiä.

Ohjelma laadittiin laajassa yhteistyössä kaupungin palvelualueiden, sidosryhmien, järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Valmistelutyö perustui nykytilan arviointiin sekä työpajoissa, yhteistyöpalavereissa, asukaskyselyissä ja eri vaikuttamistoimielinten kuulemisissa kerättyyn aineistoon. Valmistelun pohjalta määriteltiin ohjelman painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet.

Liikkumisohjelmassa tunnistettiin kolme painopistealuetta:

• Sujuva, turvallinen ja esteetön kaupunki tukee ja houkuttelee liikkumaan

• Saavutettavat harrastus- ja liikkumismahdollisuudet tuovat lisää liikettä arkeen

• Liikkumista edistetään yhdessä, osallisuudella ja viestinnällä

Painopisteiden alle on määritelty yhteensä 21 tavoitetta ja 86 toimenpidettä, joiden toteuttamiseen osallistuu 14 kaupungin toimintayksikköä. Toimenpiteet luovat suunnan liikkumisen pitkäjänteiselle kehittämiselle, ja niiden toteutus ajoittuu pääosin nykyiselle valtuustokaudelle vuoteen 2029 saakka.

Ohjelman keskeisiä tavoitteita ovat liikkumisen lisääminen kaikissa arjen toimintaympäristöissä, liikuntapalveluiden ja liikkumismahdollisuuksien saavutettavuuden parantaminen, poikkihallinnollisen yhteistyön vahvistaminen, asukkaiden osallistaminen sekä liikkumisen esteiden tunnistaminen ja poistaminen. Liikkumisohjelma on kirjattu toimenpiteeksi kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan, ja sen toteutumista seurataan ja arvioidaan osana hyvinvointisuunnitelman raportointia sekä valtakunnallisen TEA-viisarin avulla.

Liikkumisohjelman visiona on rakentaa yhdessä entistä liikkuvampi Lahti, jossa jokaisella asukkaalla on mahdollisuus aktiiviseen, hyvinvoivaan ja kestävään arkeen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: ote asian valmistelija

Liitteet

Numero	Otsikko
3	Liikkumisohjelma 2026-2030-Lahti-

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista nro 10

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

147
Elinvoiman palvelualueelta palkittavat lahtelaiset teot 2026

6137/07.02.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kaupunkikulttuurijohtaja, Henna Eskonsipo-Bradshaw, 044 482 0838

kasvupalvelujohtaja, Johanna Särkijärvi, 044 482 0008

työllisyysjohtaja, Taisto Tuominen, 044 482 6976

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää perusteluosan mukaisesti kerätä asukkailta ehdotuksia vuoden 2026 palkittavista mukaan lukien Vuoden elinvoimateko, Vuoden hyvinvointiteko, Vuoden työllistäjä, Vuoden urheiluteko, Vuoden nuori urheilija, Vuoden kulttuurialan tunnustus ja Vuoden nuori kulttuuritekijä.

Samalla elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää perusteluosan mukaiset myöntämiskriteerit ja määrittää palkintosummaksi 1000 euroa kullekin palkittavalle.

Lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön (2025/18) mukaisesti elinvoima ja hyvinvointilautakunta päättää Vuoden elinvoimateon, Vuoden hyvinvointiteon, Vuoden työllistäjän, Vuoden urheiluteon, Vuoden nuoren urheilijan, Vuoden kulttuurialan tunnustuksen sekä Vuoden nuoren kulttuuritekijän.

Lahdessa monet tekevät tärkeitä tekoja kaupungin kehittämiseksi ja tunnustuksilla tehdään näkyväksi tätä arvokasta työtä. Asukkailla on Asukkailla on mahdollisuus tehdä ehdotuksia palkittavista 1.12. mennessä vastaamalla verkkokyselyyn Lahti.fi -verkkosivuilla tai jättämällä ehdotus Lahti-Pisteessä Kauppakeskus Triossa.

Elinvoiman palvelualueelta myönnettäville palkittaville määritellään seuraavat kriteerit:

- **Vuoden elinvoimateko** -tunnustus myönnetään lahtelaiselle organisaatiolle, yksittäiselle henkilölle tai yhteistyöryhmälle, joka on vienyt ansiokkaasti eteenpäin Lahden kaupungin elinvoimaa vuonna 2026.
- **Vuoden hyvinvointiteko** -tunnustus myönnetään lahtelaiselle organisaatiolle, yksittäiselle henkilölle tai yhteistyöryhmälle, joka on työllään ja teoillaan edistänyt lahtelaisten hyvinvointia, elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä vuonna 2026.
- **Vuoden työllistäjä** -tunnustus myönnetään lahtelaiselle työnantajaorganisaatiolle tai yksityishenkilölle, joka on toimillaan edistänyt lahtelaisten työllistymistä ja edistänyt monimuotoisuutta työpaikalla tai innostavaa yhteistyökulttuuria vuonna 2026.
- **Vuoden urheiluteko** -tunnustuksen valintakriteereitä ovat merkittävä menestys kilpailuissa kansallisesti ja kansainvälisesti tai muunlainen lahtelaista urheilukulttuuria myönteisesti edistävä ja uudistava toiminta. Useimmiten palkinto myönnetään juuri kyseisenä vuonna tehdystä urheiluteosta, esimerkiksi merkittävästä voitosta tai saavutuksesta.
- **Vuoden nuori urheilija** -tunnustus myönnetään nuorelle lahtelaista seuraa edustavalle urheilijalle tai ryhmälle valtakunnallisesta ja/tai kansainvälisestä menestyksestä. Huomionosoituksen tarkoituksena on kannustaa nuoria urheilijoita urallaan eteenpäin.

- **Kulttuurialan tunnustuspalkinto** myönnetään ansioituneesta, uutta luovasta ja usein myös pitkäaikaisesta lahtelaisen kulttuurielämän hyväksi tehdystä työstä. Kulttuurialan tunnustuspalkinnossa on usein kyse elämäntyöpalkinnosta.
- **Vuoden nuori kulttuurintekijä** -tunnustus myönnetään nuorelle lahtelaiselle taiteilijalle tai työryhmälle mielenkiintoisesta ja taiteellisesti korkeatasoisesta toiminnasta kuluvana vuonna. Huomionosoituksen tarkoituksena on nostaa esiin nousevia lahtelaisia kykyjä.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää palkittavat seuraavassa kokouksessaan 15.12. Valitut teot palkitaan joulukuun aikana 1000 euron suuruisella palkinnolla. Kustannukset katetaan elinvoiman palvelualueen yhteisistä kustannuksista 2002.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: viestintäpalvelut, talouspalvelut, palveluyksiköt

148

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Työllisyyspalvelujohtajan lausunto Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaostolle asiasta HE 175/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

- Maakunnallisen järjestökyselyn tulokset 2026

- Ajankohtaista työllisyyspalveluista

- elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 9.10.-12.11.2026

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

Numero	Otsikko
4	Vh-päätösluettelo elhy 17.11.2026

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista nro 10

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

149
Muut asiat

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-